

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2006-3-119 (İlk İnceleme)
Karar Sayısı : 06-77/981-282
Karar Tarihi : 19.10.2006

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Tuncay SONGÖR (İkinci Başkan)
Üyeler : Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ, Rıfki ÜNAL, Prof. Dr. Nurettin
KALDIRIMCI, M. Sıraç ASLAN, Mehmet Akif ERSİN

B. RAPORTÖRLER: Meltem BAĞIŞ AKKAYA, B. Sanem ŞİMŞEK

C. ŞİKAYET EDEN: Egemen Elektrikli Ev Aletleri Pazarlama Ltd. Şti.
Temsilcisi: Av. Adnan AKŞAKAR
1382 Sokak No: 11 Kat: 2 Daire: 3 Alsancak İzmir

20

D. HAKKINDA İNCELEME YAPILAN:

Teknosa İç ve Dış Ticaret A.Ş.
Ankara Asfaltı E-5 Karayolu Gülsuyu Mevkii 34846
Maltepe İstanbul

E. DOSYA KONUSU: Teknosa İç ve Dış Ticaret A.Ş. (Teknosa)'nin Egemen Elektrikli Ev Aletleri Pazarlama Ltd. Şti. (Egemen Pazarlama) ile yapmış olduğu sözleşmeye rağmen mal vermeyerek hakim durumunu kötüye kullandığı iddiası.

30

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Şikayet dilekçesinde özetle, Egemen Pazarlama ile Teknosa arasındaki bayilik ilişkisinin uzun bir süredir devam etmekte olduğu, buna karşılık bir süre önce Teknosa'nın mal vermeyi durdurduğu ve teşebbüsün bu eylemi ile piyasa hakimiyetini kötüye kullandığı, dolayısıyla 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 6. maddesini ihlal ettiği iddia edilmektedir.

40

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 19.9.2006 tarih, 6356 sayı ile intikal eden başvuru üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. ve 6. maddeleri uyarınca yapılan inceleme sonucu düzenlenen 10.10.2006 tarih ve 2006-3-119/İİ-06-MBA sayılı İlk İnceleme Raporu, 13.10.2006 tarih, REK.0.07.00.00-110/269 sayılı Başkanlık Önergesi ile 06-77 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; Teknosa'nın split klima pazarında hakim durumda bulunması olasılığı görülmediğinden, teşebbüsün

4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal eden bir eyleminden de bahsedilemeyeceği sonucuna ulaşıldığı ifade edilmektedir.

50 **I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME**

Teknosa, teknoloji perakendeciliği kapsamında, elektronik, bilişim, iletişim, kişisel bakım ve optik alanlarında satış ve pazarlama faaliyetlerini yürütmek üzere 2000 yılında Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş. bünyesinde kurulmuştur. 2001 yılında klima ve kombi ürünlerinin satış ve servis hizmetlerine ilişkin olarak İklimsa markası oluşturulmuştur. Teknosa, Türkiye klima pazarında, ithal ettiği Mitsubishi, Sharp ve Midea markalarının yanı sıra yurtdışında üretimini gerçekleştirdiği Samui, Tronic, Denki ve Shiro markalarıyla faaliyet göstermektedir.

60

Şikâyetçi teşebbüs Egemen Pazarlama ise, Teknosa ile imzalamış olduğu ve başvuru dilekçesinin ekinde yer alan Tek Elden Satın Alma Sözleşmesi vasıtasıyla split klima cihazları, aksesuar ve ekipmanlarının yeniden satımıyla iştiğal etmektedir.

I.1. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

Şikayet dilekçesinde yer alan iddianın değerlendirilmesi için klima pazarının mevcut durumu incelenmiştir. En geniş anlamıyla soğutma teknolojilerini kapsayan sektörde, özellikle bireysel klimaların lüks tüketim olmaktan uzaklaşan yapısı ve günlük yaşamda ihtiyaç haline dönüşmesi nedeniyle, gerek talep gerekse arz tarafında kısa süre içinde ciddi oranda bir büyümenin yaşandığı görülmektedir. İç talepteki genişleme, pazara ithalat yoluyla çok sayıda teşebbüsün girmesiyle ve klima cihazlarının önemli bir ihracat kalemi haline gelmesinin de etkisiyle üretim rakamlarının son üç yılda üç kat artmasıyla sonuçlanmıştır. Tablo 1'de, şikayet edilen Teknosa'nın faaliyet alanı ve bireysel/ev tipi klima pazarının dinamikleri göz önünde bulundurularak, split tipi (iç ve dış olmak üzere iki parçadan oluşan) klimaların son dört sene zarfındaki imalat, ithalat, ihracat ve satış rakamlarına yer verilmiştir.

70

80

Tablo 1: Split Klima Pazarına İlişkin Üretim - Satış Rakamları (adet)

	İmalat	İthalat	İç Satış	İhracat
2002	214.282	100.653	233.610	68.932
2003	392.360	206.317	378.658	225.445
2004	743.478	357.570	753.375	255.098
2005	963.725	557.879	1.117.613	376.186

İklimlendirme Soğutma Klima İmalatçıları Derneği tarafından yayınlanan yukarıdaki veriler, klima pazarında artan iç talebin önemli oranda ithal ürünlerle karşılanmakta olduğunu göstermektedir. Dosya mevcudu bilgi ve belgeden, pazarda hâlihazırda ithalat yoluyla faaliyet gösteren 20'nin üzerinde teşebbüsün

90 yer aldığı, buna karşılık üretimini yurt içinde gerçekleştiren dört firmanın (Akfel, Arçelik, Vestel ve Viessmann) bulunduğu, pazarda faaliyeti bulunan firmaların sayısındaki artışın fiyat rekabetinin oluşmasını sağladığı, bunun da işyeri ve konutlarda kullanılan bireysel klimalara yönelik talebin artmasına neden olduğu ve bireysel klimaların fiyatlarının son beş yıl içerisinde %50 oranında düştüğü anlaşılmaktadır.

100 Fiyat rekabetinin yanı sıra klima sektörünün rekabetçi açıdan önemli bir özelliği, firmaların yeni teknoloji geliştirme konusundaki girişimleridir. Özellikle enerji verimliliği ve soğutma performansı/ısı transferi hususlarındaki çalışmalar, buna ek olarak çevreye zararlı maddelere sınırlama getiren düzenlemelerin gerektirdiği teknolojik gelişmeler sektörün dinamik yapısını ortaya koymaktadır.

100 I.2. Hukuki Değerlendirme

110 Şikayet dilekçesinde hakim durumda olduğu iddia edilen Teknosa'nın yukarıda ana hatları çizilen Türkiye klima pazarında sahip olduğu pazar payına ilişkin sayısal verilere ulaşamamakla birlikte, elde edilen veriler pazardaki en önemli oyuncular olarak iki ayrı teşebbüse işaret etmektedir. Bunlar, yurt içinde üretim de gerçekleştiren ve geniş dağıtım ve servis ağlarına sahip olan Arçelik ve Vestel markalarına sahip teşebbüslerdir. Anılan teşebbüsler, yaygın dağıtım ağıyla tüketicilere ulaştırılan geniş bir ürün portföyüne ve bu özelliklerinin de etkisiyle ciddi bir marka bilinirliğine ulaşmış olma avantajlarına da sahiptirler. Nitekim teşebbüslerin kendi pazar paylarına ilişkin açıklamalarından hareket edilince, anılan iki markanın özellikle ev tipi klima pazarında sahip oldukları pazar paylarının toplamının %(...)'nin üzerinde olacağı görülmektedir. Yine marka bilinirliği ve ürün gamı açısından önemli oyuncuların Alarko Carrier, split klimalardaki pazar payını %(...) civarında tahmin etmektedir.

120 Klima pazarında çok sayıda oyuncunun yer alması, pazara girişte önemli engellerin bulunmadığına işaret etmektedir. Bu noktada göz önünde bulundurulması gereken en önemli husus, pazarın teknolojik gelişmeler itibarıyla büyümeye açık olduğu ve teknik gelişmenin giriş – çıkışları dinamik bir hale getirdiğidir. Dolayısıyla, pazarda halihazırda faaliyet gösteren teşebbüsler kadar, potansiyel rakipler açısından da en önemli rekabetçi değişken teknolojik farklılık yaratmaktır. Buna ek olarak, yeterli dağıtım ve servis ağına sahip olan ve bu yolla belirli bir marka bilinirliğine ulaşabilen teşebbüslerin pazarda rekabetçi bir avantaj yaratabildiği görülmektedir.

130 Gerek pazarda çok sayıda markanın / teşebbüsün yer alması, gerekse pazarın dinamik bir yapı sergilemesi göz önüne alındığında, böyle bir piyasa yapısı içerisinde Teknosa'nın pazarda %(...)'un üzerinde paya sahip olması olası görünmemektedir. Dolayısıyla, Teknosa, faaliyet gösterdiği ilgili pazarda hakim durumda olmadığından 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesinin ihlal edilmesi de söz konusu değildir.

06-77/981-282

Öte yandan, şikayet dilekçesinin ekinde yer alan ve Teknosa ile Egemen Pazarlama arasında imzalanan Tek Elden Satın Alma Sözleşmesinin 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'ne uyumlu şekilde düzenlendiği anlaşılmıştır.

J. SONUÇ

140

Dosya konusu iddialara yönelik olarak, herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.